

Бележка към таблица 1.

Промѣни въ територията на Царството следъ Балканската война 1912—1913 г. — България *изгуби*, споредъ Букурещкия миренъ договоръ отъ 28 юлий (10 августъ) 1913 г., въ полза за Ромъния, областта Южна Добруджа, съ повърхнина 7,695·8 кв. клм. — Споредъ сѣщия договоръ и по Цариградския такъвъ отъ 16/29 септемврий 1913 год., България *придоби* отъ Турция български земи въ Тракия и Македония съ обща повърхнина 23,187·2 кв. клм. Така щото къмъ края на 1913 г. Царството имаше по договори територия 111,836·9 кв. клм. — Презъ 1915 г., съгласно конвенцията отъ 24 августъ (6 септемврий) 1915 г. по ректификацията на българо-турската граница, България *получи* отъ Турция една територия по долината на р. Марица отъ 2,587·6 кв. клм., съ която общата територия на Царството къмъ края на сѣщата година възлѣзе на 114,424·5 кв. клм. — Споредъ Ньойския миренъ договоръ отъ 27 ноемврий 1919 г., България *изгуби* следъ свѣтовната война: а) въ полза на Югославия: 1) отъ старата си територия въ Западна България 1,545·1 кв. клм., 2) отъ Струмския басейнъ (отъ придобититѣ презъ 1913 год. земи въ Източна Македония) 1,021·2 кв. клм., всичко 2,566·3 кв. клм. и б) въ полза на Гърция — 8,712 кв. клм. (отъ придобититѣ презъ 1913—1915 г. земи въ Тракия и Източна Македония); или всичко изгубено 11,278·3 кв. клм. Прочее, къмъ началото на 1920 г. територията на България остава 103,146·2 кв. клм.

Бележка към таблица 3.

Първото преброяване на населението въ България се извърши на 31 декемврий 1880 год. То се отнася само до Северна България (резултатъ: 1,027,803 мъже, 980,116 жени, всичко 2,007,919 преброени лица). Презъ м. май 1880 год. Източно-Румелийската дирекция предприе едно преброяване на населението въ Южна България, резултатитѣ отъ което (396,976 мъже, 389,256 жени, изобщо 786,232 лица — безъ населението на Кърджалийската околия — 28,721 жители и на Тъмръша съ с. с. Черешово и Петваръ — 998 жители, отстъпени на Турция), обаче, не могатъ да се приематъ за точни, понеже то е извършено не чрезъ редовни преброители и не по установенитѣ правила. На 31 декемврий 1884 г. въ Южна България се извърши редовно общо преброяване на населението (476,462 мъже, 466,218 жени, всичко 942,680 преброени лица — безъ населението на Кърджалийска околия — 32,350 души). Резултатитѣ отъ това преброяване се обработиха отъ Статистическото бюро на Княжеството следъ съединението на България и публикуваха презъ 1888 г. На 31 декемврий 1887 г. се извърши първото общо преброяване на населението въ Съединеното Княжество. Следващитѣ преброявания се извършиха на 31 декемврий 1892 год., 31 декемврий 1900 год., 31 декемврий 1905 год., 31 декемврий 1910 год., 31 декемврий 1920 год. и 31 декемврий 1926 год.

Observations relatives au tableau 1.

Modifications dans le territoire du Royaume après la guerre balkanique 1912—1913. — La Bulgarie a *perdu*, d'après le traité de paix de Bucarest du 28 juillet (10 août) 1913, en faveur de la Roumanie, la province de la Dobroudja du Sud, d'une superficie de 7,695·8 klm. carrés. D'après le même traité et celui de Constantinople de 16/29 septembre 1913, la Bulgarie a *acquis* de la part de la Turquie des terres bulgares en Thrace et en Macédoine, d'une superficie totale de 23,187·2 klm. carrés. De sorte que, à la fin de l'année 1913, le Royaume avait, de par les traités, un territoire de 111,836·9 klm. c. — En 1915, conformément à la convention relative à la rectification de la frontière bulgare-turque du 24 août (6 septembre) 1915, la Bulgarie a *obtenu* de la part de la Turquie un territoire le long de la vallée de Maritza, de 2,587·6 klm. c. avec lequel le territoire total du Royaume, vers la fin de la même année, s'est élevé à 114,424·5 klm. c. — D'après le traité de paix de Neuilly du 27 novembre 1919 la Bulgarie a *perdu*, après la guerre mondiale: a) en faveur de la Yougoslavie: de son ancien territoire dans la Bulgarie occidentale 1,545·1 klm. c., 2) du bassin de Strouma (du territoire acquis en 1913, dans la Macédoine orientale), 1,021·2 klm. c., au total 2,566·3 klm. c. et b) en faveur de la Grèce — 8,712 klm. c. (des terres acquises en 1913—1915 en Thrace et en Macédoine orientale), soit en tout perdus 11,278·3 klm. c. Donc, vers le commencement de l'année 1920, le territoire de la Bulgarie reste 103,146·2 klm. c.

Observations relatives au tableau 3.

Le premier recensement de la population en Bulgarie fut effectué le 31 décembre 1880. Il ne se rapporte qu'à la Bulgarie du Nord (résultats: 1,027,803 hommes, 980,116 femmes, total 2,007,919 personnes recensées). En 1880, au mois de mai, la Direction de la Roumélie Orientale entreprit un recensement de la population dans la Bulgarie du Sud dont les résultats (396,976 hommes, 389,256 femmes en tout 786,232 personnes — non compris la population de l'arrondissement de Kirdjaly — 28,721 habitants et celle de Tâmrâch avec les villages de Tchéréchovo et Petvar — 998 habitants, cédés à la Turquie) ne peuvent pas être considérés comme exacts, le dénombrement n'ayant pas été effectué par des recenseurs réguliers et d'après les règles établies. Le 31 décembre 1884, il a été effectué dans la Bulgarie du Sud un recensement régulier général de la population (476,462 hommes, 466,218 femmes, en tout 942,680 personnes recensées — non compris la population de l'arrondissement de Kârdjaly — 32,350 individus). Les résultats de ce recensement étaient élaborés par le Bureau de statistique de la Principauté après l'union de la Bulgarie et publiés en 1888. Le 31 décembre 1887 était effectué le premier recensement général de la population de la Principauté Unie. Les recensements suivants ont eu lieu le 31 décembre 1892, le 31 décembre 1900, le 31 décembre 1905, le 31 décembre 1910, le 31 décembre 1920 et le 31 décembre 1926.